

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 17 januari 2002
(OR. en)**

14863/01

EDUC 158

WETGEVINGSBESLUITEN EN ANDERE INSTRUMENTEN

Betreft: Conclusies van de Raad over de follow-up van het verslag over de concrete doelstellingen voor de onderwijs- en beroepsopleidingsstelsels, met het oog op de uitwerking van een gezamenlijk verslag van de Raad en de Commissie dat aan de Europese Raad in diens voorjaarsbijeenkomst van 2002 dient te worden voorgelegd

CONCLUSIES VAN DE RAAD

van

over de follow-up van het verslag over de concrete doelstellingen voor de onderwijs- en beroepsopleidingsstelsels, met het oog op de uitwerking van een gezamenlijk verslag van de Raad en de Commissie dat aan de Europese Raad in diens voorjaarsbijeenkomst van 2002 dient te worden voorgelegd

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Europese Raad van Lissabon van 23-24 maart 2000 heeft een nieuw strategisch doel voor de Europese Unie gesteld, dat door de Europese Raad van Stockholm van 23-24 maart 2001 is bevestigd, namelijk: "de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld te worden die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang".
- (2) De Europese Raad van Lissabon heeft bevestigd dat de Europese onderwijs- en opleidingsstelsels moeten worden aangepast aan de behoeften van de kennismaatschappij en de noodzaak van méér en betere werkgelegenheid.
- (3) De Europese Raad van Lissabon heeft de Raad Onderwijs opdracht gegeven om "over de concrete doelstellingen die de onderwijsstelsels in de toekomst moeten nastreven, een algemene gedachtewisseling te houden, waarbij de aandacht vooral uitgaat naar gemeenschappelijke vraagstukken en prioriteiten en tegelijk rekening wordt gehouden met de nationale diversiteit, zulks om bij te dragen aan de processen van Luxemburg en Cardiff en om in het voorjaar van 2001 een uitvoeriger verslag voor te leggen aan de Europese Raad" (conclusies van het voorzitterschap, punt 27).
- (4) De Raad Onderwijs van 12 februari 2001 heeft een verslag over de concrete doelstellingen voor de onderwijs- en opleidingsstelsels (hierna genoemd "het verslag") goedgekeurd, waarin rekening gehouden is met het Commissievoorstel en dat 3 concrete strategische doelstellingen en 13 geassocieerde doelstellingen bevat, en waarin rekening gehouden is met de algemene doelstellingen die de maatschappij met betrekking tot onderwijs en opleiding nastreeft.

- (5) De Europese Raad van Stockholm heeft andermaal het belang van onderwijs en opleiding beklemtoond door te stellen dat "de verbetering van de basisvaardigheden, met name van de IT- en digitale vaardigheden, een topprioriteit is om de Unie tot de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld te maken. Deze prioriteit impliceert dat er beleidsmaatregelen op het gebied van onderwijs en levenslang leren worden getroffen en dat de huidige achterstand in de aanwerving van wetenschappelijk en technisch personeel wordt ingelopen. Een kenniseconomie vereist een solide algemeen vormend onderwijs ter ondersteuning van verdere arbeidsmobiliteit en permanente educatie".
- (6) De Europese Raad van Stockholm heeft de Raad en de Commissie tevens opdracht gegeven "aan de Europese Raad in diens voorjaarsbijeenkomst van 2002 een verslag voor te leggen met een gedetailleerd werkprogramma over de follow-up van de doelstellingen inzake onderwijs- en opleidingssystemen, en een beoordeling van de verwezenlijking daarvan in het kader van de open coördinatiemethode en in wereldwijd perspectief".
- (7) De conclusies van de Raad van 13 juli 2001 over de follow-up van het verslag, waarin werd gemeld dat er onmiddellijk een begin zal worden gemaakt met werkzaamheden op het gebied van basisvaardigheden (doelstelling 1.2), informatie- en communicatietechnologie (ICT) (doelstelling 1.3) en wiskunde, natuurwetenschappen en technologie (doelstelling 1.4) waarop ook de aandacht wordt gevestigd in de conclusies van de Europese Raad van Stockholm.
- (8) De op 7 september 2001 aangenomen mededeling "Ontwerp voor een gedetailleerd werkprogramma voor de follow-up van het verslag over de concrete doelstellingen voor de onderwijs- en beroepsopleidingsstelsels", die de Commissie heeft voorgelegd om te voldoen aan de opdracht van de Europese Raad van Stockholm levert bruikbare gegevens voor het gezamenlijk verslag dat op 14 februari 2002 ter goedkeuring aan de Raad zal worden voorgelegd en naar de Europese Raad te Barcelona zal worden doorgestuurd.

BEVESTIGT:

Dat de follow-up van het verslag van 12 februari 2001 het volgende dient in te houden:

- beoordelen in hoeverre de in het verslag vermelde doelstellingen bereikt zijn, zodat de Raad Onderwijs verslag kan uitbrengen aan de Europese Raad wanneer dat passend wordt geacht;
- ondersteuning van een verbeterd onderwijs- en opleidingsbeleid en van de uitvoering daarvan op alle niveaus;
- versterking van de samenwerking en uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten, hetgeen de doeltreffendheid van dit werk zal verbeteren.

SPREEKT ZIJN ERKENTELIJKHEID UIT VOOR:

De oprichting door de Commissie van drie werkgroepen, die een bijdrage moeten leveren aan de uitvoering van de open coördinatiemethode met inachtneming van drie van de geassocieerde doelstellingen van het verslag.

BEKLEMT OONT:

Dat er synergie moet zijn tussen de follow-up van het verslag en:

- (1) de Europese werkgelegenheidsstrategie, de doeltreffende tenuitvoerlegging van het Luxemburg- en het Cardiff-proces, en de globale richtsnoeren voor het economisch beleid;
- (2) de werkzaamheden van de Task Force van de Commissie op hoog niveau voor vaardigheden en mobiliteit. Op basis van een verslag dat de Task Force in december 2001 moet indienen, zal de Commissie voor de Europese Raad in Barcelona een actieplan uitwerken dat tot doel heeft om de Europese arbeidsmarkten vóór het jaar 2005 voor iedereen open te stellen;

- (3) de werkzaamheden in het kader van de evaluatie van de vorderingen op het gebied van mobiliteit in het kader van de follow-up van de Aanbeveling en het Actieplan voor de mobiliteit;
- (4) de ingewachte mededeling van de Commissie over de totstandbrenging van een Europese onderwijsruimte en het levenslang leren in het verlengde van het overleg over het Memorandum over levenslang leren;
- (5) het ingewachte Actieplan voor wetenschap en samenleving dat de Commissie zal presenteren ingevolge het verzoek van de gezamenlijke informele vergadering van ministers van Onderwijs en van Onderzoek op 1-3 maart 2001 in Uppsala en dat een bijdrage levert aan de totstandbrenging van de Europese onderzoekruimte;
- (6) de mededeling van de Commissie "e-learning - het onderwijs van morgen uitdenken" van 28 maart 2001 die een aanvulling vormt op haar algemene actieplan e-Europa en bedoeld is als basisonderdeel van de Europese werkgelegenheidsstrategie.

BEVESTIGT:

Rekening houdend met het wereldwijd perspectief van deze follow-up, de huidige internationale situatie en de gevolgen daarvan voor de Europese Unie,

- (1) dat voor onderwijs en opleiding een rol is weggelegd op het gebied van de voorkoming van discriminatie, racisme en vreemdelingenhaat op alle niveaus, en dat onderwijs en opleiding van belang zijn voor de bevordering van burgerschap, sociale samenhang, verdraagzaamheid en het respect voor de mensenrechten;
- (2) dat de wil bestaat om voort te gaan met de bevordering van een open Europese ruimte voor de mobiliteit in onderwijs en opleiding, om aldus voor een niet-discriminerende toegang tot onderwijs en opleiding te zorgen;
- (3) dat internationale openheid een integrerend onderdeel is van de kwaliteit en het belang van onderwijs en opleiding in Europa, en van de concurrentie- en aantrekkingskracht ervan in de wereld.

IS HET EENS MET DE VOLGENDE BEGINSELEN IN VERBAND MET DE FOLLOW-UP:

- (1) De Raad, de lidstaten en de Commissie zijn binnen hun respectieve bevoegdheden verantwoordelijk voor de resultaten van de follow-up. De Raad is, in overleg met de Commissie, verantwoordelijk voor de besluiten over de hoofdpunten van de doelstellingen voor onderwijs en opleiding, en voor de vraag of en, zo ja, waar er indicatoren, wederzijdse beoordelingen, uitwisseling van goede praktijken en benchmarks gebruikt moeten worden.
- (2) De drie concrete strategische doelstellingen en de 13 geassocieerde doelstellingen van het verslag moeten operationeel gemaakt worden. Het bijgaande tussentijds verslag bevat daarom een voorstel voor een aantal hoofdpunten die aan die doelstellingen gekoppeld zijn.
- (3) Instrumenten voor het meten en andere vormen van follow-up van de verwezenlijking van de verschillende doelstellingen moeten gekozen worden op grond van hun relevantie uit beleids-oogpunt. Een correcte toepassing van de open coördinatiemethode op de verschillende doelstellingen vereist de relevante technische expertise om te bepalen wat de juiste indicatoren en vormen van follow-up op het gebied van onderwijs en opleiding zijn. Vergelijkbare gegevens zijn een voorwaarde voor de toepassing van indicatoren en benchmarks.
- (4) Naast bedoelde meetinstrumenten en ter algemene informatie kan de follow-up gebaseerd worden op methoden die algemeen in het kader van de internationale samenwerking worden gebruikt, o.a. het gebruik van overzichten, gedachtewisselingen met deskundigen op een specifiek gebied en proefprojecten over de verwezenlijking van een bepaalde geassocieerde doelstelling van het verslag.
- (5) Bij de follow-up moet specifieke aandacht worden besteed aan de lopende processen, de bestaande expertise en toezichtinstrumenten en netwerken waarvan de beleidsmakers een systematischer gebruik zouden moeten maken. Het is wellicht raadzaam de follow-up-activiteiten voor verscheidene hoofdthema's te groeperen.
- (6) De kandidaat-lidstaten moeten te gelegener tijd uitgenodigd worden om deel te nemen aan de follow-upactiviteiten.

KOMT MET BETREKKING TOT HET TIJDPAD VOOR DE PERIODE 2001-2004 OVEREEN
DAT:

- a) dit tijdpad wordt voorgesteld in het kader van de algemene ontwikkelingen tot 2010, die aan bod zullen komen in het gezamenlijk verslag dat in het voorjaar van 2002 aan de Europese Raad voorgelegd moet worden. Het tijdpad van de verslagen over de resultaten van de follow-up zal opgenomen worden in het verslag aan de Europese Raad van Barcelona;
- b) de werkzaamheden voor alle doelstellingen vóór 2004 gestart moeten zijn;
- c) de follow-up in drie fasen ingedeeld zal worden (zie het in bijgaand tussentijds verslag voorgesteld tijdpad); de eerste fase daarvan is reeds gestart;
- d) in de eerste helft van 2002 het werk op de volgende vijf gebieden gestart zal worden:
 - Onderwijs en beroepsopleidingen voor onderwijsgevend en opleiders verbeteren (doelstelling 1.1)
 - Financiële middelen optimaal inzetten (doelstelling 1.5)
 - Actieve participatie van burgers in de maatschappij, gelijke kansen en sociale samenhang ondersteunen (doelstelling 2.3)
 - Mobiliteit en uitwisselingen versterken (doelstelling 3.4)
 - De samenwerking in Europa intensiveren (doelstelling 3.5);
- e) er in 2004 gezien zal worden hoeveel vooruitgang er geboekt is.

VERZOEKT DE COMMISSIE in het kader van hun gezamenlijke werkzaamheden voor de follow-up van het verslag over de doelstellingen van de onderwijs- en beroepsopleidingsstelsels in Europa regelmatig verslag uit te brengen over haar activiteiten terzake, onder meer over de vooruitgang van haar werkgroepen.

TUSSENTIJD VERSLAG

GEDETAILLEERD WERKPROGRAMMA VOOR DE VERWEZENLIJKING
VAN DE 13 GEASSOCIEERDE DOELSTELLINGEN

Strategische doelstelling 1
HOGERE KWALITEIT EN GROTERE EFFECTIVITEIT VAN DE ONDERWIJS- EN
BEROEPSOPLEIDINGSSTELSELS IN DE EU

GEASSOCIEERDE DOELSTELLING 1.1. - VERBETERING VAN HET ONDERWIJS EN DE
BEROEPSOPLEIDING VOOR ONDERWIJSGEVENDEN EN OPLEIDERS

A. Hoofdpunten

- 1. De voorwaarden creëren voor een adequate ondersteuning van onderwijsgevenden en opleiders bij het aannemen van de uitdagingen van de kennismaatschappij, onder andere door initiële opleiding en nascholing in het kader van levenslang leren**
- 2. De vaardigheden inventariseren waarover onderwijsgevenden en opleiders in het licht van hun veranderende rol in de kennismaatschappij moeten beschikken**
- 3. Zorgen voor een voldoende instroom voor alle vakken en alle niveaus in de onderwijsberoepen en voorzien in de langetermijnbehoeften van deze sector door de beroepen in het onderwijs nog aantrekkelijker maken**
- 4. Aanwerven van nieuwe onderwijsgevenden en opleiders met ervaring op andere gebieden**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** In de loop van 2002 (2e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
 - Activiteiten (studiebijeenkomsten, onderzoeken) van het Europees netwerkbeleid lerarenopleiding (ENTEPE)
 - Het in 2001 gelanceerde Eurydice-onderzoek naar onderwijsgevenden (onderwijzen en onderwijsberoepen) zal met zijn kwantitatieve en kwalitatieve gegevens een rijke bron van gegevens zijn (het eindverslag wordt eind 2002 verwacht)
 - CEDEFOP-activiteiten binnen het netwerk van onderwijsgevenden en opleiders
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen: -**
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunt 3
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2, 4

GEASSOCIEERDE DOELSTELLING 1.2. - VAARDIGHEDEN VOOR DE KENNIS-
MAATSCHAPPIJ ONTWIKKELEN

A. Hoofdpunten

- 1. Nieuwe basisvaardigheden vaststellen en vaststellen hoe deze vaardigheden tezamen met de traditionele basisvaardigheden beter in de leerplannen kunnen worden geïntegreerd, aangeleerd en op peil gehouden**
- 2. Iedereen, onder andere de minder bevoordeelden, personen met bijzondere behoeften, vroegtijdige schoolverlaters en lerende volwassenen, daadwerkelijk de mogelijkheid geven om zich basisvaardigheden eigen te maken**
- 3. Bevorderen van officiële benutting van basisvaardigheden**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** 2e helft 2001 (1e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
In september 2001 is een werkgroep van de Commissie over basisvaardigheden ingesteld
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen:**
Vóór 2010 het aantal schoolverlaters van 18 tot en met 24 jaar met alleen lager middelbaar onderwijs halveren (Werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001, nr. 4)
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunt 2
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2, 3

A. Hoofdpunten

- 1. Passende apparatuur en onderwijsprogrammatuur verstrekken, zodat ICT en e-learningprocessen optimaal in de praktijk van het onderwijs en de beroepsopleidingen kunnen worden ingepast**
- 2. Aansporen om op optimale wijze gebruik te maken van op ICT-gebaseerde innovatieve onderwijs- en leermogelijkheden**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** 2e helft 2001 (1e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
 - In oktober 2001 is een werkgroep van de Commissie over ICT ingesteld
 - eLearning-initiatieven en actieplan van de Commissie
 - Eurydice-onderzoeken:
 - = ICT@Europe.edu: Informatie en communicatietechnologie in Europese onderwijsstelsels (2001)
 - = Informatie- en communicatietechnologiesystemen in Europa. Nationaal onderwijsbeleid, studieprogramma's, opleiding van opleiders (2000)
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen:**

Vóór eind 2001 toegang voor alle scholen tot internet en multimedia (Werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001, nr. 5)

Alle benodigde onderwijsgeevenden worden vóór eind 2002 opgeleid in het gebruik van deze technologieën zodat alle leerlingen goede digitale vaardigheden hebben (Werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001, nr. 5)
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunt 1
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunt 2

GEASSOCIEERDE DOELSTELLING 1.4. - DE INSTROOM IN DE STUDIERICHTINGEN
VAN DE EXACTE WETENSCHAPPEN EN DE TECHNISCHE RICHTINGEN VERGROTEN

A. Hoofdpunten

- 1. De belangstelling voor wiskunde, wetenschap en techniek op jonge leeftijd stimuleren**
- 2. Jongeren ertoe motiveren om te kiezen voor een studie en loopbaan op het gebied van wiskunde, de exacte wetenschappen en de techniek, in het bijzonder in onderzoek en wetenschappelijke disciplines waar op de korte en middellange termijn een tekort aan gekwalificeerde mensen bestaat**
- 3. Een meer evenwichtige verdeling tussen mannen en vrouwen tot stand brengen in de studierichtingen wiskunde, natuurwetenschappen en technologie**
- 4. Zorgen voor voldoende gekwalificeerde leraren in wiskundige, wetenschappelijke en technische vakken**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** 2e helft 2001 (1e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
 - In september 2001 is een werkgroep van de Commissie over wiskunde, wetenschap en techniek ingesteld
 - Vervolgverslagen van de mededeling van de Commissie "Naar een Europese onderzoeksruimte"
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen: -**
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 2, 3, 4
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunt 1

GEASSOCIEERDE DOELSTELLING 1.5. - FINANCIËLE MIDDELEN OPTIMAAL
INZETTEN

A. Hoofdpunten

- 1. Investering in menselijke hulpbronnen opvoeren en tegelijkertijd zorgen voor een rechtvaardige en doelmatige verdeling van de beschikbare middelen om de algemene toegang tot en kwaliteitsverbetering van onderwijs- en beroepsopleiding te vergemakkelijken**
- 2. Steun verlenen voor de ontwikkeling van compatibele kwaliteitswaarborgingssystemen die de diversiteit in geheel Europa intact laten**
- 3. Ontwikkeling van de mogelijkheden voor partnerschappen tussen de overheid en de particuliere sector**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** In de loop van 2002 (2e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
 - Follow-up in de eerste plaats op nationaal (regionaal en zelfs lokaal) niveau aangezien de beoordeling van het optimaal gebruik van middelen sterk afhangt van de huidige concrete sociaal-economische en culturele context. Deze doelstelling is transversaal, dat wil zeggen dat zij de tenuitvoerlegging begeleidt van alle andere doelstellingen, vanuit algemeen perspectief. Ook dient te worden opgemerkt dat sommige punten het voorwerp vormen van internationale samenwerking in andere kaders dan uitsluitend de EU (bijv. de OESO)
 - Bestaand netwerk: ENQA
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen:**

Een jaarlijkse groei van de investeringen per capita in menselijke hulpbronnen (Conclusie 26 van de Europese Raad van Lissabon)
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunt 1
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2, 3

Strategische doelstelling 2
GROTERE TOEGANKELIJKHEID VAN DE ONDERWIJS- EN
BEROEPSOPLEIDINGSSTELSELS VOOR IEDEREEN

GEASSOCIEERDE DOELSTELLING 2.1. - OPEN LEERSITUATIES

A. Hoofdpunten

- 1. De toegang tot levenslang leren te verruimen door het verstrekken van advies, informatie en begeleiding over het gehele spectrum van de beschikbare leer-mogelijkheden**
- 2. Onderwijs en beroepsopleiding zodanig inrichten dat volwassenen daadwerkelijk de mogelijkheid krijgen om te leren en hun deelname aan het leerproces kunnen combineren met andere verantwoordelijkheden en activiteiten**
- 3. Ervoor zorgen dat iedereen de mogelijkheid krijgt om te leren, teneinde beter te kunnen ingaan op de uitdagingen van de kennismaatschappij**
- 4. Flexibele leertrajecten voor iedereen bevorderen**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** tussen 2e helft 2002 en eind 2003 (3e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
Er zouden activiteiten moeten worden opgestart in verband met de follow-up op het memorandum van de Commissie over levenslang leren, in combinatie met de in 2.2 genoemde activiteiten
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen: -**
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 2, 3
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 4

A. Hoofdpunten

- 1. Jongeren aanmoedigen om na de leerplicht onderwijs of opleidingen te blijven volgen en volwassenen motiveren en in staat stellen om gedurende het hele leven deel te nemen aan onderwijs en beroepsopleidingen**
- 2. Manieren ontwikkelen om de niet-formele leerervaringen officieel te benutten**
- 3. Formules vinden, waarmee leren zowel binnen als buiten het officiële onderwijs- en beroepsopleidingsstelsel aantrekkelijker kan worden gemaakt**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** tussen de 2e helft 2002 en eind 2003 (3e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
Er zouden activiteiten moeten worden opgestart in verband met de follow-up op het memorandum van de Commissie over levenslang leren, in combinatie met de in 2.1 genoemde activiteiten
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen:**
Halvering tegen 2010 van het aantal 18- tot 24-jarigen dat alleen lager middelbaar onderwijs heeft gevolgd en geen bijscholing krijgt (Werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001, nr. 4)
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunt 1
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2, 3

GEASSOCIEERDE DOELSTELLING 2.3. - ACTIEVE PARTICIPATIE VAN BURGERS IN DE MAATSCHAPPIJ, GELIJKE KANSEN EN SOCIALE SAMENHANG ONDERSTEUNEN

A. Hoofdpunten

- 1. Ervoor zorgen dat daadwerkelijk wordt bevorderd dat alle partners in de school leren wat democratische waarden en democratische deelname zijn, teneinde de mensen op een actief burgerschap voor te bereiden**
- 2. Overwegingen inzake gelijke kansen volledig integreren in de doelstellingen en het functioneren van het onderwijs en de beroepsopleiding**
- 3. Eerlijke toegang bieden tot het verwerven van vaardigheden voor kansarmen of groepen die momenteel onvoldoende aanbod komen en hen motiveren om deel te nemen aan het leerproces**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** In de loop van 2002 (2e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
 - Follow-up van Lissabon (sociale insluiting)
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen:**

Halvering tegen 2010 van het aantal 18- tot 24-jarigen dat alleen lager middelbaar onderwijs heeft gevolgd en geen bijscholing krijgt (Werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001, nr. 4)
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunt 3
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2, 3

Strategische doelstelling 3
DE WERELD IN DE ONDERWIJS- EN DE BEROEPSOPLEIDINGSSTELSELS
BINNENHALEN

GEASSOCIEERDE DOELSTELLING 3.1. - DE BANDEN MET DE WERELD VAN HET
WERK EN DE MAATSCHAPPIJ IN HET ALGEMEEN AANHALEN

A. Hoofdpunten

- 1. Nauwe samenwerking tussen onderwijs- en opleidingsstelsels en de maatschappij in het algemeen stimuleren**
- 2. Partnerschappen tussen alle soorten onderwijs- en opleidingsinstellingen, bedrijven en onderzoekscentra opzetten waar alle partners baat bij hebben ¹**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** tussen de 2e helft 2002 en eind 2003 (3e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
Er zullen in de eerste plaats veel activiteiten moeten worden ondernomen vooral op lokaal niveau vanwege de invloed van de concrete sociaal-economische context waarbij de relevante belanghebbenden, waaronder de sociale partners, worden betrokken
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen: -**
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2

¹ Zie conclusies van Lissabon, punt 26.

A. Hoofdpunten

- 1. Het initiatief en de creativiteit in het hele onderwijs- en beroepsopleidingsstelsel bevorderen om de ondernemersgeest te ontwikkelen ("ondernemerschap")**
- 2. De mogelijkheid bieden om de vaardigheden te verkrijgen die nodig zijn om een bedrijf op te zetten en te runnen ¹**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** tussen de 2e helft 2002 en eind 2003 (3e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
Het zou misschien niet nodig zijn om voor deze doelstelling een afzonderlijke follow-up-structuur op te zetten. De follow-up zou kunnen worden geïntegreerd in die voor de basisvaardigheden (doelstelling 1.2, beginnend 2e helft van 2001)
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen:**
Bevorderen van opleidingen in ondernemerschap en zelfstandige beroepsactiviteiten (Werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001, nr. 9)
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst)**
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2

¹ Zie verslag doelstellingen, blz. 14, punt 2.3.2 (5980/01).

A. Hoofdpunten

- 1. Iedereen aansporen om naast de moedertaal twee, of in voorkomend geval, meer andere talen te leren en meer begrip te kweken voor het belang van het leren van vreemde talen op alle leeftijden**
- 2. Scholen en opleidingsinstellingen aanmoedigen om gebruik te maken van doeltreffende leer- en opleidingsmethodes, en om de mensen te motiveren tot het voortzetten van het leren van talen in het latere leven**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** tussen de 2e helft 2002 en eind 2003 (3e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
Follow-up van het Europese Jaar van de talen, in samenwerking met de Raad van Europa. De Commissie zal begin 2003 voorstellen formuleren voor de bevordering van taalkundige verscheidenheid en het leren van talen, waarbij samenhang wordt gewaarborgd met de uitvoering van het verslag over de concrete doelstellingen van onderwijs- en opleidingsstelsels
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen:**
Leerlingen zouden als stelregel de mogelijkheid moeten hebben in de leerplichtige leeftijd gedurende een periode van ten minste twee opeenvolgende jaren en zo mogelijk langer twee andere Unie-talen dan de moedertaal (moedertalen) te leren (resolutie van de Raad van 31 maart 1995)
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunt 1
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2

A. Hoofdpunten

- 1. Alle mensen een zo ruim mogelijke toegang tot mobiliteit bieden, evenals tot onderwijs- en opleidingsorganisaties, inclusief de organisaties die de minder bevoorrechten bedienen en terugdringing van de nog resterende belemmeringen voor mobiliteit**
- 2. Toezien op de omvang, de richtingen, de deelnamepercentages en de kwalitatieve aspecten van de mobiliteitsstromen in geheel Europa**
- 3. De benutting en de erkenning van tijdens de mobiliteit verworven vaardigheden vergemakkelijken**

B. Organisatie van de follow-up

- a. Beginperiode:** In de loop van 2002 (2e fase)
- b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):**
 - Communautaire mobiliteitsprogramma's: Socrates, Leonardo en Jeugd, EU-bijstand voor mobiliteit van onderzoekswerkers
 - Task Force op hoog niveau voor vaardigheden en mobiliteit van de Commissie
 - Er zal een werkgroep van de Commissie worden opgericht voor het toezicht op en de uitvoering van het actieplan voor mobiliteit (voorgesteld door de Europese Raad van Nice) en van de aanbeveling inzake mobiliteit
- c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen:**

Conclusie 13 van de Europese Raad van Lissabon over mobiliteit van onderzoekers en conclusie 26 over de mobiliteit van studenten, docenten en opleidings- en onderzoekspersoneel
- d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2
- e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst):** Hoofdpunten 1, 2, 3

GEASSOCIEERDE DOELSTELLING 3.5. - DE SAMENWERKING IN EUROPA
INTENSIVEREN

A. Hoofdpunten

- 1. Verhoging van de doeltreffendheid en de snelheid van erkenningsprocedures ten behoeve van verdere studie, opleiding en werkgelegenheid in heel Europa**
- 2. Bevordering van de samenwerking tussen de verantwoordelijke instanties en autoriteiten met als doel een hogere mate van compatibiliteit van de kwaliteitswaarborging en erkenning**
- 3. De transparantie van de informatie over onderwijs en opleidingsmogelijkheden bevorderen teneinde een open Europese onderwijsruimte tot stand te brengen**

B. Organisatie van de follow-up

a. Beginperiode: In de loop van 2002 (2e fase)

b. Huidige/toekomstige activiteiten (Indicatieve lijst):

Deze transversale doelstelling betreft de uitvoering van alle doelstellingen en de activiteiten van de Raad Onderwijs zelf. Er moet worden gestreefd naar synergie met andere activiteiten, in het bijzonder de activiteiten inzake transparantie, erkenning en kwaliteitswaarborging (Europass, NARIC/ENIC en ENQA) evenals de buiten de EU-context uitgevoerde activiteiten zoals het proces van Bologna of de Overeenkomst inzake de erkenning van kwalificaties van instellingen van hoger onderwijs in de Europese regio (Erkenningsovereenkomst van Lissabon)

c. Specifieke, reeds overeengekomen doelstellingen: -

d. Hoofdpunten waar kwantitatieve meetinstrumenten zouden kunnen worden toegepast (Indicatieve lijst): Hoofdpunt 1

e. Hoofdpunten die in het bijzonder geschikt zijn voor een kwalitatieve benadering, waaronder uitwisseling van goede praktijken (Indicatieve lijst): Hoofdpunten 1, 2, 3

o

o o

TIJDSHEMA VOOR HET BEGIN VAN DE VERVOLGWERKZAAMHEDEN VOOR GEASSOCIEERDE DOELSTELLINGEN

Fase 1 (begin: 2e helft 2001)

Doelstelling 1.2 - Ontwikkelen van vaardigheden voor de kennismaatschappij

Doelstelling 1.3 - Toegang tot ICT voor iedereen

Doelstelling 1.4 - De instroom in de studierichtingen van de exacte wetenschappen en technische richtingen vergroten

Fase 2 (begin: in 2002)

Doelstelling 1.1 - Verbetering van onderwijs en opleiding voor onderwijsgevend en opleiders

Doelstelling 1.5 - Financiële middelen optimaal inzetten

Doelstelling 2.3 - Steun voor actief burgerschap, gelijke kansen en sociale samenhang

Doelstelling 3.4 - Verhoging van mobiliteit en uitwisseling

Doelstelling 3.5 - Intensivering Europese samenwerking

Fase 3 (begin: tussen 2e helft 2002 en eind 2003)

Doelstelling 2.1 - Open leersituaties

Doelstelling 2.2 - Leren aantrekkelijker maken

Doelstelling 3.1 - De banden met de wereld van het werk en de maatschappij in het algemeen aanhalen

Doelstelling 3.2 - Ondernemersgeest ontwikkelen

Doelstelling 3.3 - Het leren van vreemde talen verbeteren.